

Πράσινη Συμφωνία: Η Επιτροπή εγκρίνει νέα στρατηγική για τα χημικά προϊόντα για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες

Βρυξέλλες, 14 Οκτωβρίου 2020

Σήμερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη [στρατηγική της ΕΕ για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων](#). Η στρατηγική αποτελεί το πρώτο βήμα προς την υλοποίηση του φιλόδοξου στόχου της μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες, όπως ανακοινώθηκε στο πλαίσιο της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#). Η στρατηγική θα τονώσει την καινοτομία για παραγωγή ασφαλών και βιώσιμων χημικών προϊόντων και θα αυξήσει την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από επικίνδυνα χημικά προϊόντα. Αυτό περιλαμβάνει την απαγόρευση της χρήσης των πλέον επιβλαβών χημικών προϊόντων σε αντικείμενα, όπως παιχνίδια, προϊόντα παιδικής φροντίδας, καλλυντικά, απορρυπαντικά, υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και υφάσματα, εκτός εάν αποδειχθεί ότι η εν λόγω χρήση είναι ουσιώδης για την κοινωνία, και την εξασφάλιση ότι όλα τα χημικά προϊόντα χρησιμοποιούνται με ασφαλέστερο και πιο βιώσιμο τρόπο.

Η στρατηγική για τα χημικά προϊόντα αναγνωρίζει τον θεμελιώδη ρόλο των χημικών προϊόντων για την ανθρώπινη ευημερία και για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας. Ταυτόχρονα, αποδέχεται την επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις στον τομέα της υγείας και του περιβάλλοντος που προκαλούνται από τα πλέον επιβλαβή χημικά προϊόντα. Σε αυτό το πνεύμα, η στρατηγική καθορίζει συγκεκριμένες δράσεις για να καταστούν τα χημικά προϊόντα ασφαλή και βιώσιμα εκ σχεδιασμού και να διασφαλιστεί ότι τα χημικά προϊόντα μπορούν να αποφέρουν όλα τα οφέλη χωρίς να επιβαρύνεται ο πλανήτης ή η σημερινή και οι μελλοντικές γενιές. Αυτό περιλαμβάνει τη διασφάλιση ότι αποφεύγεται η μη ουσιώδης για την κοινωνία χρήση των πλέον επιβλαβών χημικών προϊόντων για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, ιδίως στην παρασκευή καταναλωτικών προϊόντων και όσον αφορά τις πιο ευάλωτες ομάδες, αλλά και ότι όλα τα χημικά προϊόντα χρησιμοποιούνται με ασφαλέστερο και πιο βιώσιμο τρόπο. Θα προβλέπονται διάφορες δράσεις καινοτομίας καθώς και επενδυτικές δράσεις που θα υποστηρίξουν τη χημική βιομηχανία καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της μετάβασης. Η στρατηγική εφιστά επίσης την προσοχή των κρατών μελών στις δυνατότητες που παρέχει ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για να επενδύσουν στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση των βιομηχανιών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των χημικών προϊόντων.

Ενίσχυση της προστασίας της υγείας και του περιβάλλοντος

Η στρατηγική αποσκοπεί στη σημαντική ενίσχυση της προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από επιβλαβή χημικά προϊόντα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν ειδικότερα:

- σταδιακή κατάργηση χρήσης σε καταναλωτικά προϊόντα, όπως παιχνίδια, προϊόντα παιδικής φροντίδας, καλλυντικά, απορρυπαντικά, υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και υφάσματα, των πλέον επιβλαβών ουσιών, οι οποίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ενδοκρινικούς διαταράκτες, χημικά προϊόντα που επηρεάζουν το ανοσοποιητικό και το αναπνευστικό σύστημα και ανθεκτικές ουσίες, όπως οι υπερφθοριωμένες και πολυφθοριωμένες αλκυλιωμένες ουσίες (PFAS), εκτός εάν αποδειχθεί ότι η χρήση τους είναι ουσιώδης για την κοινωνία·
- ελαχιστοποίηση και υποκατάσταση, στο μέτρο του δυνατού, της παρουσίας ουσιών που προκαλούν ανησυχία σε όλα τα προϊόντα. προτεραιότητα στις κατηγορίες προϊόντων που επηρεάζουν τους ευάλωτους πληθυσμούς και σε εκείνες που διαθέτουν το μεγαλύτερο δυναμικό για την κυκλική οικονομία·
- αντιμετώπιση των συνδυαστικών επιδράσεων των χημικών προϊόντων με την καλύτερη συνεκτίμηση του κινδύνου που ενέχει για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον η καθημερινή έκθεση σε ευρύ μείγμα χημικών προϊόντων από διάφορες πηγές·
- εξασφάλιση της πρόσβασης των παραγωγών και των καταναλωτών σε πληροφορίες σχετικά με τη χημική σύσταση και την ασφαλή χρήση, μέσω της εισαγωγής απαιτήσεων πληροφόρησης στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας πολιτικής για βιώσιμα προϊόντα.

Τόνωση της καινοτομίας και προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ

Το να καταστεί πιο ασφαλής και βιώσιμη η χρήση των χημικών προϊόντων αποτελεί διαρκή ανάγκη καθώς και μεγάλη οικονομική ευκαιρία. Ο στόχος της στρατηγικής είναι να αξιοποιηθεί αυτή η ευκαιρία και να καταστεί δυνατή η πράσινη μετάβαση του τομέα των χημικών προϊόντων και της αλυσίδας αξίας του. Στο μέτρο του δυνατού, τα νέα χημικά προϊόντα και τα υλικά πρέπει να είναι ασφαλή και βιώσιμα εκ σχεδιασμού, δηλαδή από το στάδιο παραγωγής έως το τέλος της ζωής τους. Αυτό θα συμβάλει στην αποφυγή των πλέον επιβλαβών επιδράσεων των χημικών προϊόντων και θα εξασφαλίσει τον μικρότερο δυνατό αντίκτυπο στο κλίμα, τη χρήση των πόρων, τα οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα. Η στρατηγική προβλέπει ότι η βιομηχανία της ΕΕ θα καταστεί ανταγωνιστικός παράγοντας σε παγκόσμιο επίπεδο στην παραγωγή και χρήση ασφαλών και βιώσιμων χημικών προϊόντων. Οι δράσεις που εξαγγέλλονται στη στρατηγική θα στηρίξουν τη βιομηχανική καινοτομία, ώστε τα εν λόγω χημικά προϊόντα να γίνουν ο κανόνας στην αγορά της ΕΕ και σημείο αναφοράς σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό θα επιτευχθεί κυρίως με τους εξής τρόπους:

- με τον καθορισμό κριτηρίων ασφάλειας και βιωσιμότητας εκ σχεδιασμού και την εξασφάλιση χρηματοδοτικής στήριξης για την εμπορία και τη χρήση ασφαλών και βιώσιμων χημικών προϊόντων·
- με τη διασφάλιση της ανάπτυξης και χρήσης ασφαλών και βιώσιμων εκ σχεδιασμού ουσιών, υλικών και προϊόντων μέσω χρηματοδοτικών και επενδυτικών μέσων της ΕΕ και συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·
- με την ενίσχυση της επιβολής των κανόνων της ΕΕ τόσο στα σύνορα όσο και στην ενιαία αγορά·
- με την κατάρτιση θεματολογίου έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ για τα χημικά προϊόντα, με σκοπό την κάλυψη των κενών γνώσης σχετικά με τον αντίκτυπο των χημικών ουσιών, την προώθηση της καινοτομίας και την εγκατάλειψη των δοκιμών σε ζώα·
- με την απλούστευση και παγιοποίηση του νομικού πλαισίου της ΕΕ — π.χ. μέσω της καθιέρωσης της διαδικασίας «μία ουσία, μία αξιολόγηση», μέσω της ενίσχυσης των δύο βασικών αρχών: «απαγόρευση μη καταχωρισμένων ουσιών» και «ο ρυπαίνων πληρώνει» και της εισαγωγής στοχευμένων τροποποιήσεων στον κανονισμό REACH και στην τομεακή νομοθεσία, για να αναφέρουμε μερικά μόνο παραδείγματα.

Η Επιτροπή θα προωθήσει επίσης τα πρότυπα ασφάλειας και βιωσιμότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως δίνοντας το παράδειγμα και προωθώντας μια συνεκτική προσέγγιση με στόχο να μην παράγονται προς εξαγωγή επικίνδυνες ουσίες των οποίων η χρήση απαγορεύεται στην ΕΕ.

Ο κ. Φρανς **Τίμερμανς**, εκτελεστικός αντιπρόεδρος για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, δήλωσε τα εξής: «*Η στρατηγική για τα χημικά προϊόντα είναι το πρώτο βήμα προς την υλοποίηση του φιλόδοξου στόχου της Ευρώπης για μηδενική ρύπανση. Τα χημικά προϊόντα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής μας ζωής και μας επιτρέπουν να αναπτύξουμε καινοτόμες λύσεις για τον οικολογικό προσανατολισμό της οικονομίας μας. Πρέπει όμως να διασφαλίσουμε ότι τα χημικά προϊόντα παράγονται και χρησιμοποιούνται κατά τρόπο που δεν βλάπτει την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να σταματήσει η χρήση των πλέον επιβλαβών χημικών προϊόντων στα καταναλωτικά προϊόντα, από τα παιχνίδια και τα προϊόντα παιδικής φροντίδας έως τα υφάσματα και τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα.*»

Ο επίτροπος Περιβάλλοντος, Ωκεανών και Αλιείας, κ. Βιργκίνιους **Σινκέβιτσους**, δήλωσε τα εξής: «*Οφείλουμε την ευημερία και το υψηλό βιοτικό επίπεδό μας στα πολλά χρήσιμα χημικά προϊόντα που έχουν εφεύρει οι άνθρωποι τα τελευταία 100 χρόνια. Ωστόσο, δεν μπορούμε να κλείσουμε τα μάτια μας στον κίνδυνο που ενέχουν για το περιβάλλον και την υγεία μας τα επικίνδυνα χημικά προϊόντα. Έχουμε διανύσει πολύ δρόμο όσον αφορά τη ρύθμιση των χημικών προϊόντων στην ΕΕ και με τη στρατηγική αυτή θέλουμε να αξιοποιήσουμε τα επιτεύγματά μας και να προχωρήσουμε περαιτέρω ώστε να αποτρέψουμε την είσοδο των πλέον επικίνδυνων χημικών προϊόντων στο περιβάλλον και στο σώμα μας, καθώς μπορούν να επηρεάσουν κυρίως τα πιο ευάλωτα άτομα.*»

Η επίτροπος Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, κ. Στέλλα **Κυριακίδου**, δήλωσε τα εξής: «*Η υγεία μας πρέπει πάντα να προέχει. Αυτό ακριβώς διασφαλίσουμε στο πλαίσιο μιας εμβληματικής πρωτοβουλίας της Επιτροπής, όπως είναι η στρατηγική για τα χημικά προϊόντα. Τα χημικά προϊόντα είναι απαραίτητα για την κοινωνία μας και πρέπει να παράγονται με ασφαλή και βιώσιμο τρόπο. Πρέπει, ωστόσο, να προστατευόμαστε από τα επιβλαβή χημικά προϊόντα γύρω μας. Η στρατηγική αυτή καταδεικνύει το υψηλό επίπεδο δέσμευσής μας και την αποφασιστικότητά μας να προστατεύσουμε την υγεία των πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ.*»

Ιστορικό

Το 2018 η Ευρώπη ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός χημικών προϊόντων (αντιπροσωπεύοντας το 16,9 % των πωλήσεων). Η χημική βιομηχανική παραγωγή είναι η τέταρτη μεγαλύτερη βιομηχανία στην ΕΕ και απασχολεί άμεσα περίπου 1,2 εκατομμύρια άτομα. Το 59 % των χημικών προϊόντων

παρέχονται απευθείας σε άλλους τομείς, μεταξύ άλλων στον τομέα της υγείας, τον κατασκευαστικό τομέα, την αυτοκινητοβιομηχανία, τον τομέα των ηλεκτρονικών ειδών και της κλωστοϋφαντουργίας. Η παγκόσμια παραγωγή χημικών προϊόντων αναμένεται να διπλασιαστεί έως το 2030, ενώ η ήδη διαδεδομένη χρήση χημικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτικών προϊόντων, ενδέχεται επίσης να αυξηθεί.

Η ΕΕ διαθέτει μια εξελιγμένη νομοθεσία για τα χημικά προϊόντα, η οποία έχει δημιουργήσει την πιο προηγμένη βάση γνώσεων σχετικά με τα χημικά προϊόντα ανά τον κόσμο και έχει συστήσει επιστημονικούς φορείς για τη διενέργεια αξιολογήσεων πηγών κινδύνων και κινδύνων των χημικών ουσιών. Η ΕΕ έχει επίσης καταφέρει να μειώσει τους κινδύνους που ενέχουν για τους ανθρώπους και το περιβάλλον ορισμένες επικίνδυνες χημικές ουσίες, όπως οι καρκινογόνοι παράγοντες.

Ωστόσο, η πολιτική της ΕΕ για τα χημικά προϊόντα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω ώστε να ληφθούν υπόψη οι πλέον πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις και οι ανησυχίες των πολιτών. Πολλά χημικά προϊόντα μπορούν να βλάψουν το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών γενεών. Μπορούν να επηρεάσουν τα οικοσυστήματα και να αποδυναμώσουν την ανθρώπινη ανθεκτικότητα και την ικανότητα απόκρισης στα εμβόλια. Μελέτες βιοπαρακολούθησης του ανθρώπου στην ΕΕ καταδεικνύουν αυξανόμενο αριθμό διαφόρων επικίνδυνων χημικών προϊόντων στο ανθρώπινο αίμα και στους ιστούς του σώματος, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων φυτοφαρμάκων, βιοκτόνων, φαρμακευτικών προϊόντων, βαρέων μετάλλων, πλαστικοποιητών και επιβραδυντικών φλόγας. Συνδυασμένη προγεννητική έκθεση σε διάφορες χημικές ουσίες έχει οδηγήσει σε μείωση της ανάπτυξης του εμβρύου και σε μείωση των ποσοστών γεννήσεων.

Για περισσότερες πληροφορίες

[Ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων: Για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες](#)

[Ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με τη στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων](#)

[Ενημερωτικό δελτίο σχετικά με τη στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων](#)

IP/20/1839

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)
[Stoycheva Daniela](#) (+32 2 295 36 64)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)

Related media

 [Illustration 2020/2](#)